

A meglévő támfalkerítés statikailag mindenhol ép, eltekintve a kertészháztól É-ra lévő lépcső melletti kisebb szakaszt, ahol nagyra nőtt fa gyökerei „szétrnyomták” a lépcsőt és a támfalat is veszélyeztetik. A lépcső helyreállítandó. A kert rekonstrukciójával egyidejűleg – a később biztosan jelentkező és csak nagyon jelentős költséggel orvosolható – szerkezeti problémák költséghatékony megelőzése érdekében elvégzendő a kerítéstámfal hátsó vízsedésének megszüntetése a Pollack Mihály tér felőli oldalon.

A Múzeumkertben jelenleg különféle anyagú és elrendezésű, helyszínráizig széttagoltan elhelyezkedő, részben nem illeszkedő és az akadálymentesség követelményeinek sem megfelelő, egyenetlen út- és térburkolatok találhatók. Vízvezetésük nem megoldott, terhelhetőségük kétséges (tűzoltó letalpalás).

A meglévő burkolatok teljes cseréje szükséges a kertben egységes, megfelelő rétegrendben megépített, teherbíró „szórt” burkolatra, a mozgássérültek igényeinek figyelembe vételével.

A kertben és a közterületi környezetben is változó minőségű, anyagú és igen különböző formavilágú utcabútorok jelennek meg. Egyes kerti bútorok állaga riasztó. A pályázat egységes formai-anyagi rendszerű utcabútorzat megvalósítását javasolja a Múzeumkertben belül és a csatlakozó közterületeken is, ami segíti a fenntartás célszerűségét.

A Múzeum körút felől meglévő sorompókat meg kell szüntetni, mert a látogatók számára riasztó és a korszerű üzemeltetést, beléptetést más eszközökkel célszerű biztosítani. A gyalogos látogatói megközelítés mellett a Múzeum körút felől csak vészüzemű járművek és műtárgyszállítási okból hajthatnak be gépjárművek. Asorompótsüllyeszthető poller, digitálisüzemű beléptetés-térfigyelés váltja ki a pályázat javaslata szerint.

A kertben több szobor áll a környezetével ellentmondásos nézetben (Régészek emléke - sztlélé). Az egy, frontális nézetre komponált szobor jelenlegi helyén, a tér közepén különösen „rosszul” és furcsán hat, mely érzetet a parkolás még inkább felfokozza. A szobor áthelyezendő, frontális nézőpont jellege miatt új helyén háttérként takaró növényzetet tartalmaz a pályázati terv. A szobor felújítandó, tisztítandó, kő-impregnálásra is szorul, de nagyobb anyagihiányai nincsenek. A tervben a meglévő szobrokat a pályázók megvizsgálták (történet, „eredeti” hely, minőség, állapot, pozíció) és további négy új, arányos elhelyezési lehetőséggel bővítve összesen 14 plasztika foglal helyet a kertben.

A meglévő – részben ültetett, részben magról kelt – idős fák túlzottan takarják a kert, „sötét” és „komor” hangulatot árasztanak. A pályázat javasolja területi és időbeli ütemekre bontott faápolási-megújítási terv készíttetését és megvalósítását. A növényalkalmazáshoz kapcsolódó fontos szerkezeti elemek az „angolkerti körsétány” tisztásai, ahol egyedi kiültetések, hangsúlyok kapnak helyet és teret, valamint a nagyvonalúan gyepesített főbejárat előtti fogadótér.

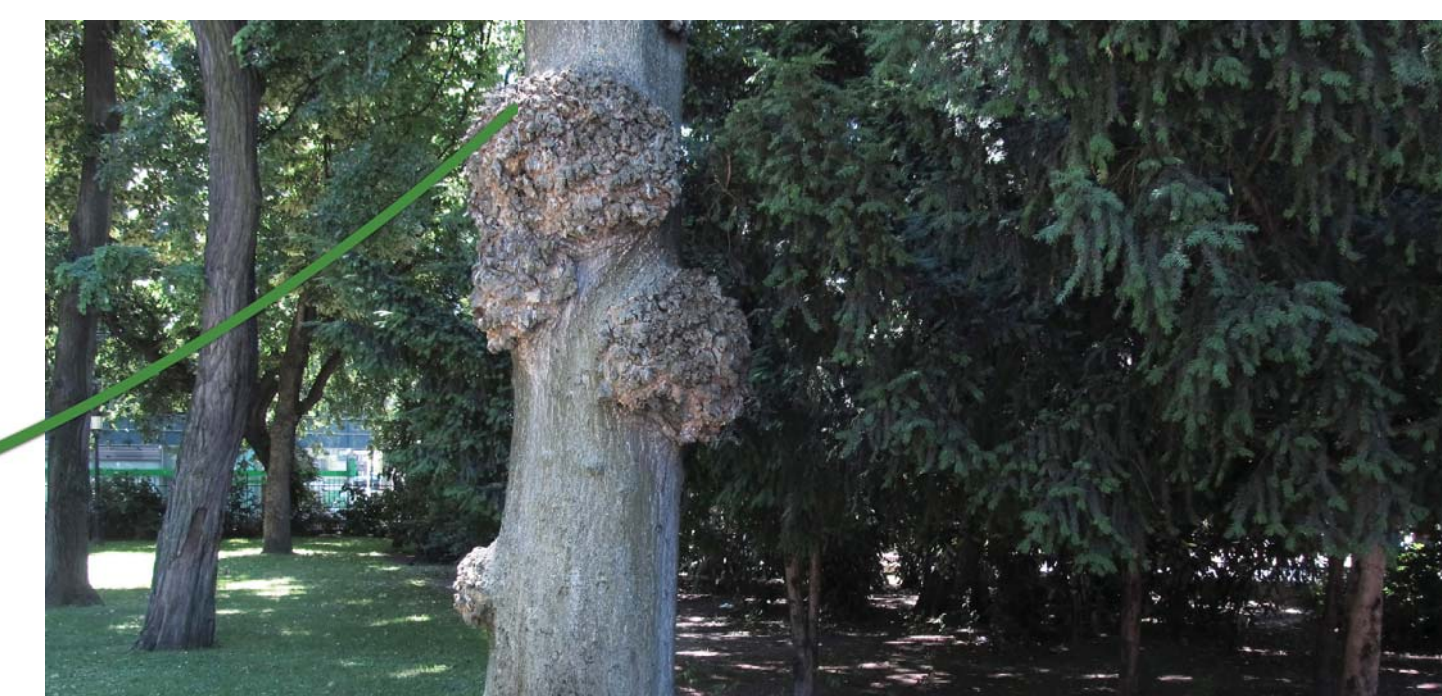
A kertészház teljes funkcióváltása és mára funkció-idegenné, alulhasznosítottá vált kertészeti üzemi telep megszüntetése szükséges. A kávézó-étterem létrehozása a kertészház épületbővítésével, a D-i toldalék elbontásával alakul ki a műemléki szempontok szerint. Illeszkedő építészeti megoldással fedett terasz, pincésint bővítés valósul meg. A déli oldalon javasolt transzparens hozzáépítés biztosítja, kiszélesíti a Pollack Mihály tér és a Múzeumkert közötti átlátást, téri megnyitását. A javasolt kávézó-étterem szint-terület az új fedett terrasszal együtt 304 m².

A Múzeum utca mellett avult állapotban van és építészeti méltatlan a Múzeumkerthez a „klasszicizáló pavilon”. Nem illeszkedik a kertrekonstrukcióhoz, elbontása szükséges. Funkciója pótolható a kertészház teljes rekonstrukciójával és bővítésével (kávézó-étterem, éttermi terasz).

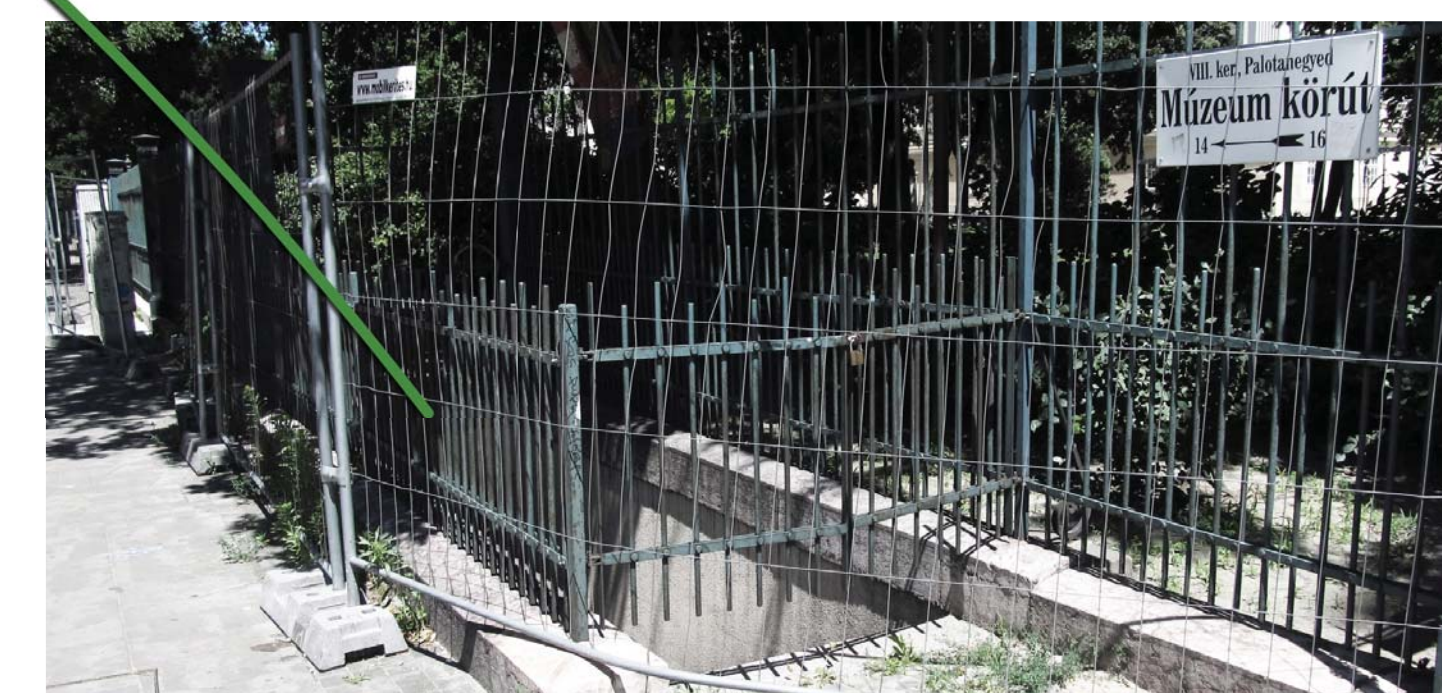

A Múzeumkertben belüli méltatlan állapot megszüntetése javasolt. A kertészeti fenntartás kiszervezése elkerülhetetlen, így megszűnik a kertészház „üzemi lerakot” jelege és a szabadtéri átmeneti hulladékátrolás. A külső szolgáltatóknak nem lesz „saját” kerti telephelye, ami – korszerű fenntartást feltételezve – nem igény.

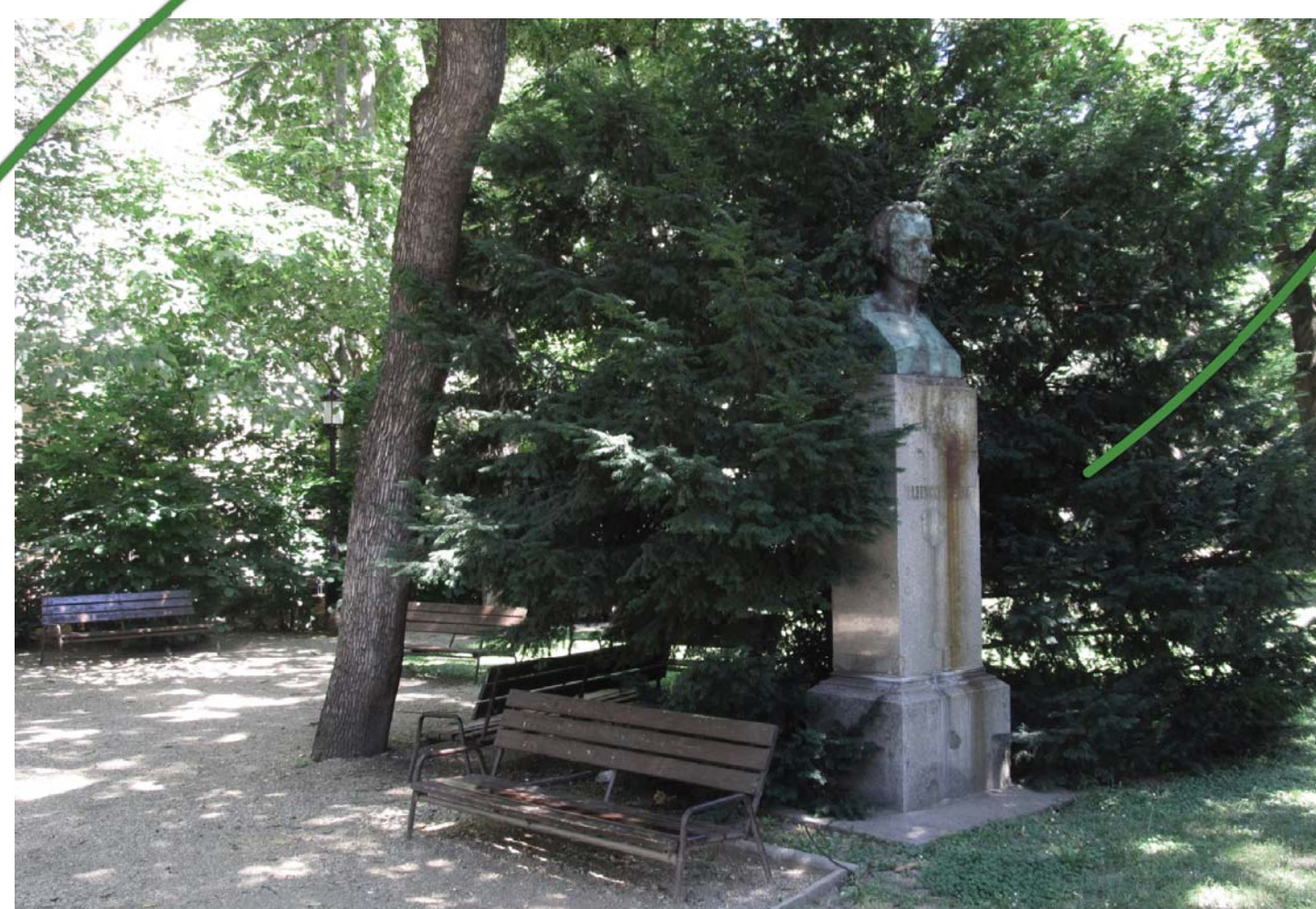
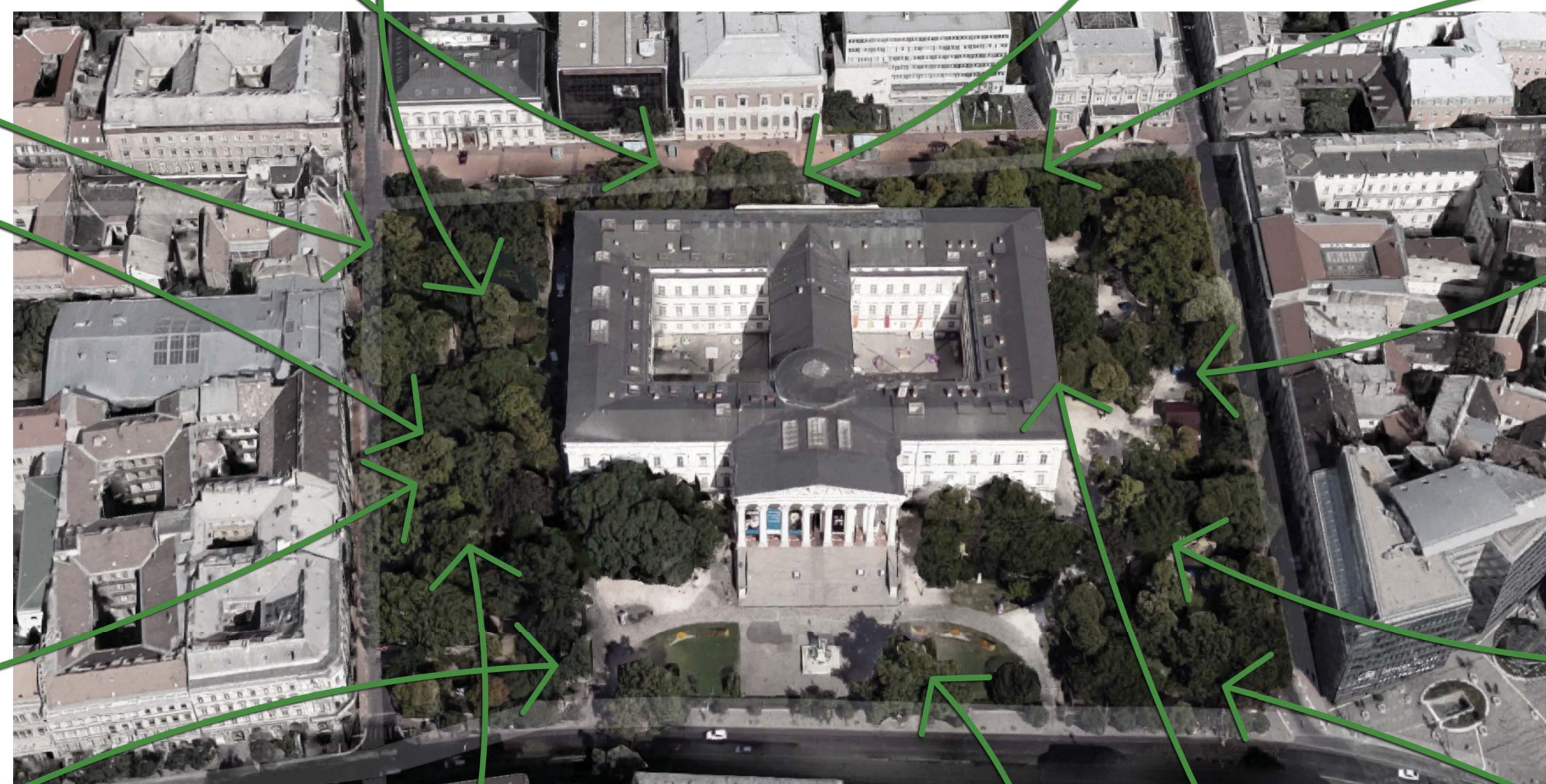

Az érdemi faápolás és a szakosított – a kívánatos tájképi térszerkezet eléréséhez vezető – szelekció hiánya jól kitapintható a kertben.

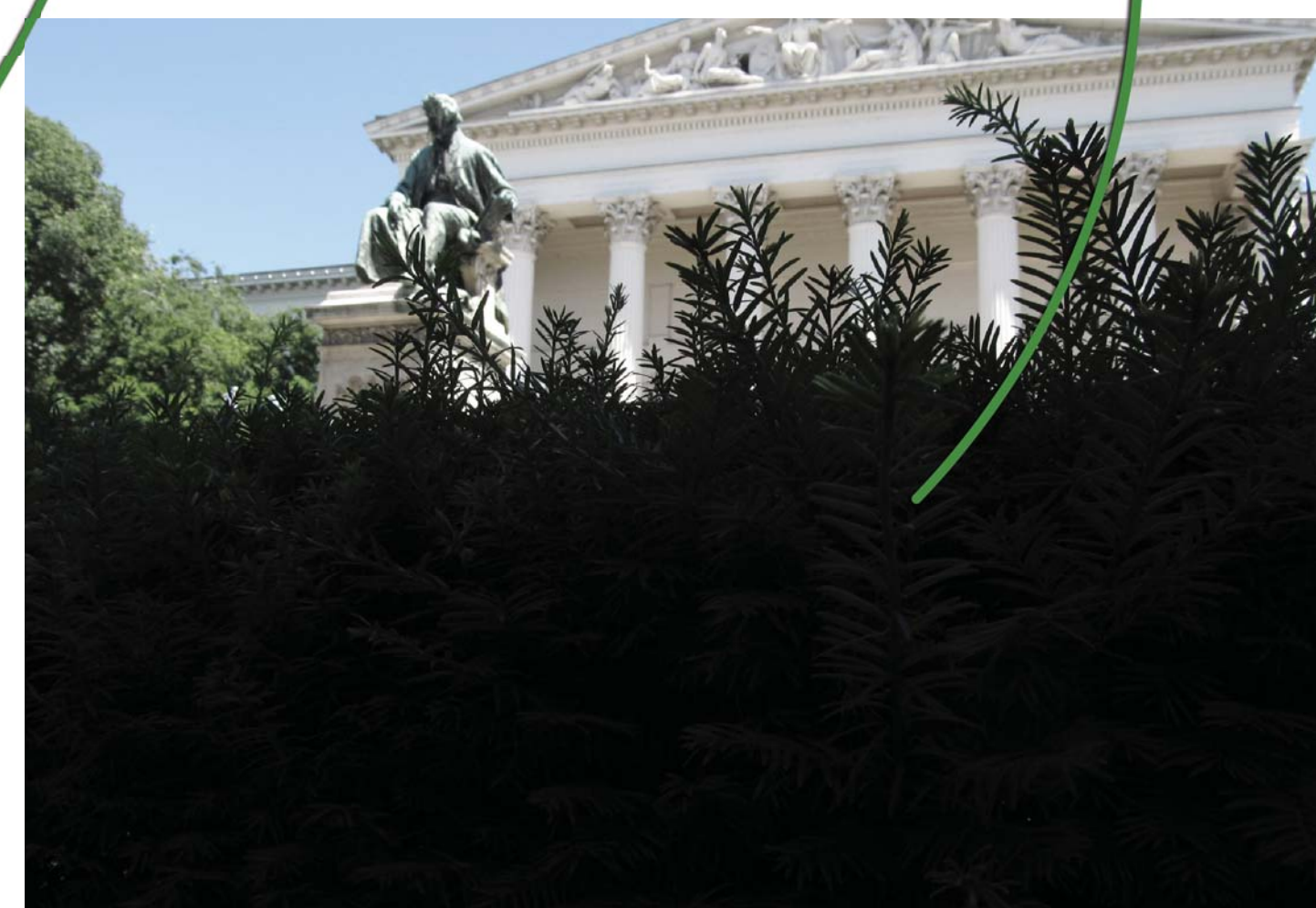
A fenntartás inkább „eseménykövető”, de nem távlatos és nem alakító jellegű. A pályázat javasolja az érdemi fafelmérést és növény-egészségi állapot rögzítést követően az idős fák ápolásának azonnali megkezdését, elkerülhetetlen és időben ütemezett szelekcióját, amit más kerti térállásba helyezett pótlásokkal kell követni. A nagyra nőtt gyomfákat, özönnövényeket fokozatosan kell eltávolítani (pl. Ailanthus altissima – bálványfa).

A Múzeum körút főbejáratai előtt WC és kis órházak vannak, jelenleg érdemi használat nélkül, avult állapotban. A terepszint alatti WC teljes vízgépészeti és belsőépítészeti, burkolati rekonstrukciója elkerülhetetlen. Ez általános környezetesztétikai és turisztikai érdek. A Múzeum körút felőli órházak építészeti rekonstrukciójával együtt információs pontokat célszerű létrehozni a kis épületekben: pályázat javaslata szerint itt tekinthetők meg a napelmmel működő interaktív múzeumi információk a kiállításokról és programokról.

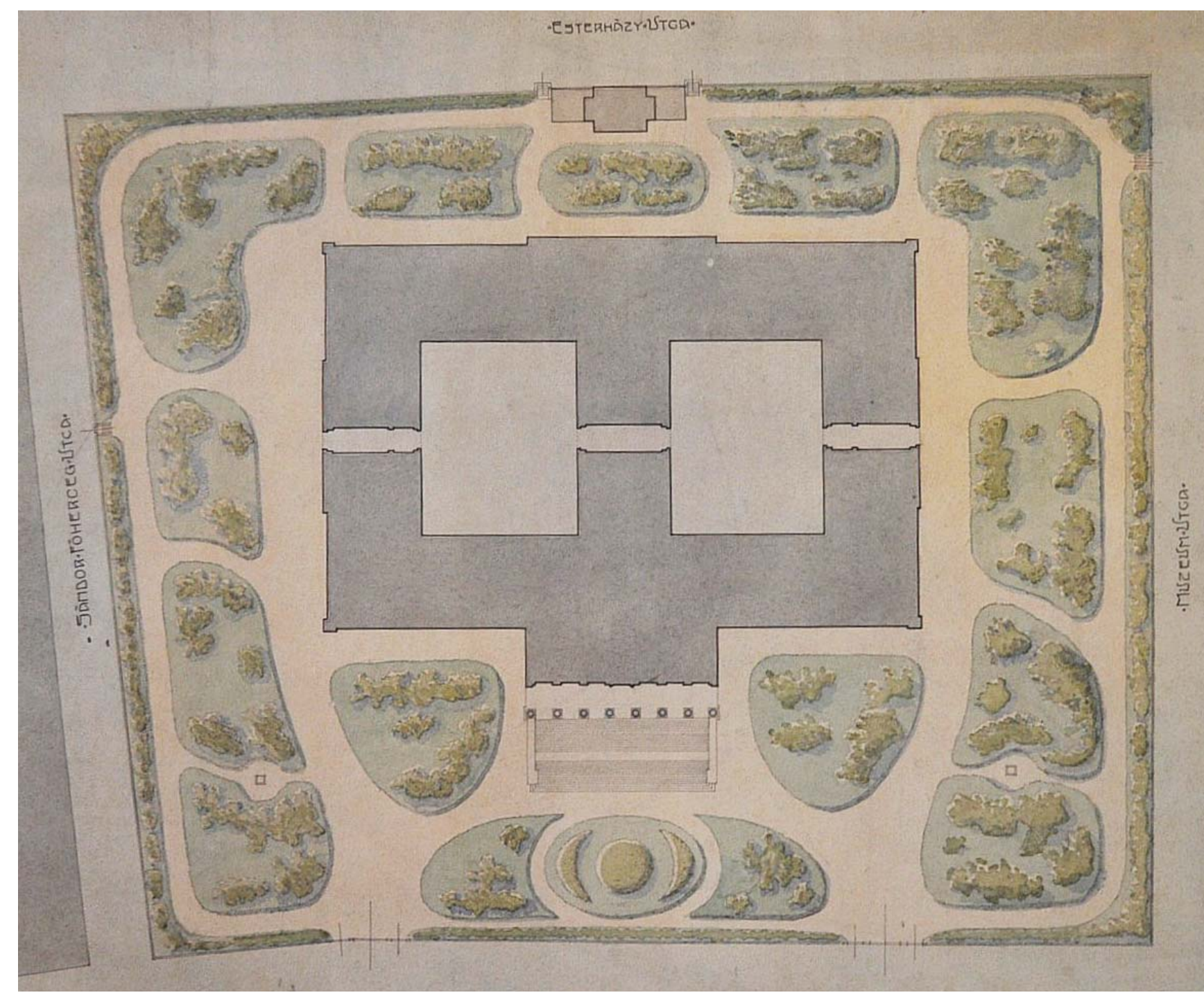
A kertben lévő szobrok egy része rossz helyen, vagy kedvezőtlen pozícióban áll (pl. Kazinczy Ferenc mellszobra). Az utak zavaros jellege és a környezet általi takarás miatt nem érvényesülnek, a megfelelő rálátás és annak iránya sem biztosított. A pályázati terv szoborsétány koncepciója új, rendezett környezeti kapcsolatokat teremt, és illő helyzetbe hozza a szobrokat, amik felújításra is szorulnak.

A meglévő – részben ültetett, részben magról kelt – idős fák túlzottan takarják a kert, „sötét” és „komor” hangulatot árasztanak. A pályázat javasolja területi és időbeli ütemekre bontott faápolási-megújítási terv készíttetését és megvalósítását. A növényalkalmazáshoz kapcsolódó fontos szerkezeti elemek az „angolkerti körsétány” tisztásai, ahol egyedi kiültetések, hangsúlyok kapnak helyet és teret, valamint a nagyvonalúan gyepesített főbejárat előtti fogadótér.

A Múzeumkertben megszüntetendő a térszíni parkolás. A jelenleg hatalmas kertfelületet lefedő parkolási funkció és az indokolatlan belső gépjárműmozgási területek nem tarthatók meg. A gépjármű kapcsolat korlátozása szükséges. A tűzoltó felvonulási út megmarad a főépület körül (OTSZ-szerinti tégigény és burkolati terhelés biztosítása a megfelelő szórt rétegrenddel). A parkolás megoldható a mélygarázsban, a mozgássérült térszíni parkolás a Múzeum utcában jelölhető ki.

KONCEPCIÓ

A kert évszázados fának lehetőség szerinti megtartása, a térszerkezet visszaállítása a műemléki kertrekonstrukció célja. A klasszicista épületekhez, a mai funkciókhoz illeszkedő teljes kerti megújulás a Petz Árnin-féle angolkert visszaidézésével érhető el. Petz „eredeti” terve nem maradt fenn.

A pályázat a tablón bemutatott felmérési tervet vette alapul, mint a tájképi stílusban megvalósult kert visszaállításának jellemző előképét (1. kép: Nemzeti Múzeum térrajza, 1907.), de a terv szintetizálja a fellelhető térképi és képi forrásokat is.

A tájképi kertrekonstrukció az örökségvédelmi (műemléki) vezérelv és értékek mentén valósul meg, a koncepció főbb elemei:

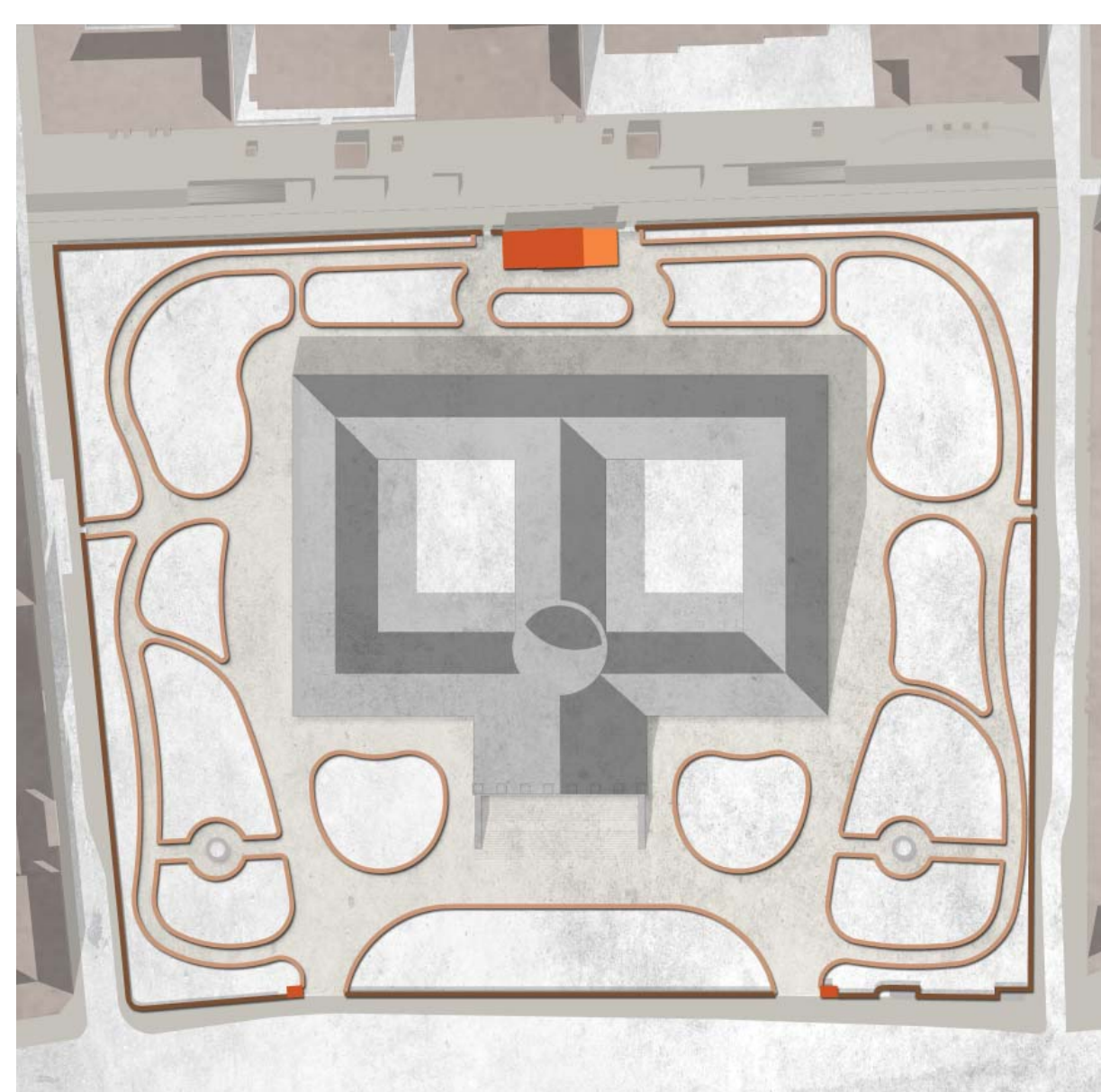
- hangsúlyosfák, fásportok megtartása térszerkezeti, helyzetbehozása, faápolás és ütemezett növényi megújítás,
- kerti „kettős” útrendszer kialakítása (főépülethez közeli fő-sétány és oldalkerti „másodlagos” kerti utak és terek rendszere), ez megfelel a főépület tűzoltó felvonulási és műtárgy szállítási tégányének,
- látványtervek visszaállítása (kerten belül és Pollack Mihály tér – Múzeumkert valamint, Múzeum körút – Múzeumkert viszonyában; a főépület főhomlokzatának vizuális „kiszabadítása” nyugati irányban és a Kálvin tér felé. 2. kép: A Magyar Nemzeti Múzeum és kertje, 1935 körül),
- növényi térszerkezet differenciálása (fák-cserjék-gyep alkotta szabad terek rendszere),
- a kert zöldfelülete a terjedős burkolatok bontásával 5001 m²-rel növelhető,

1. kép: Nemzeti Múzeum térrajza, 1907.
2. kép: A Magyar Nemzeti Múzeum és kertje, 1935 körül
3. kép: Kisfaludy Károly II. világháborúban megsemmisült szobra, 1944

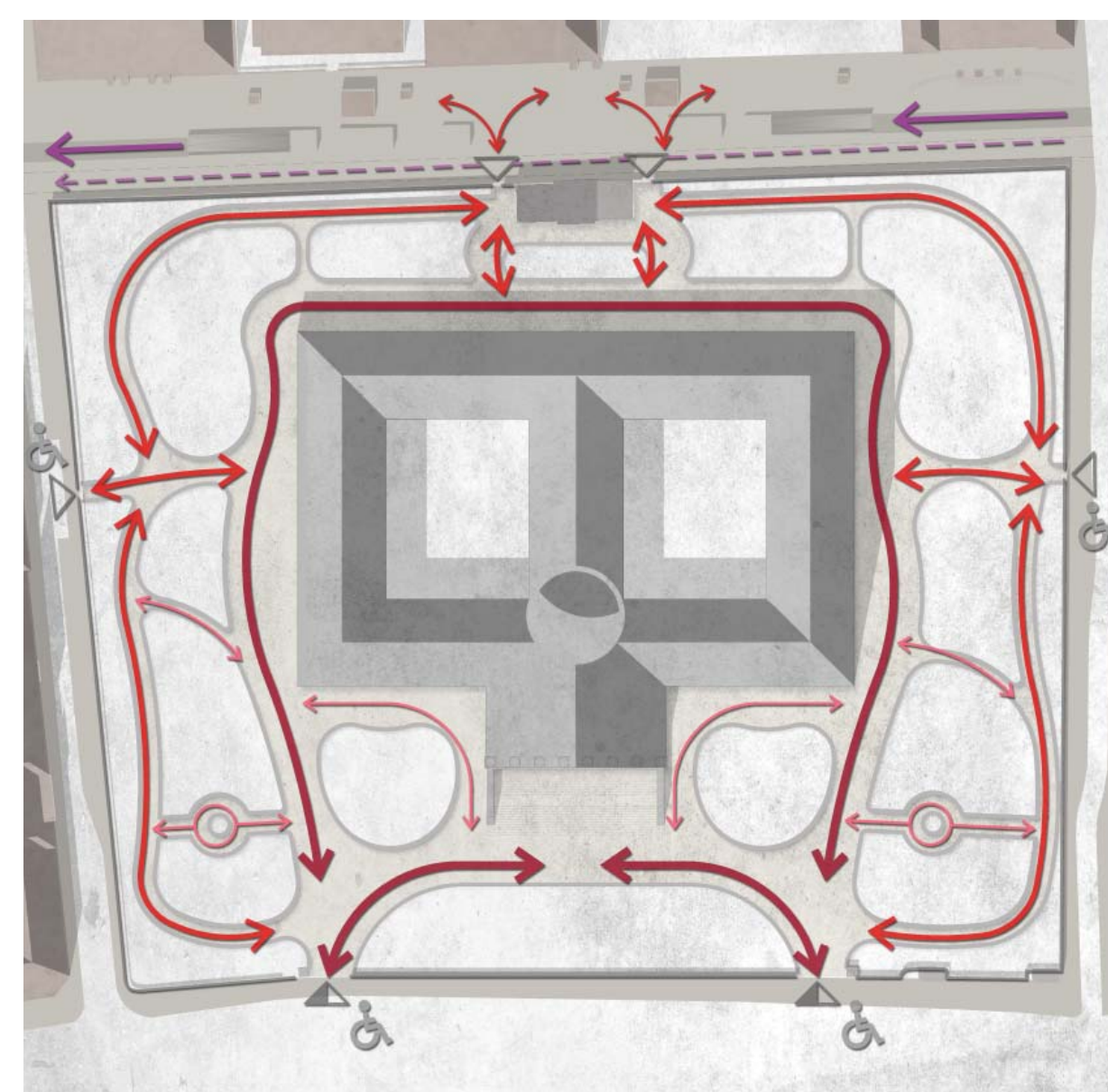
FUNKCIÓSÉMA

- elsődleges látogatói zóna, fő rendezvényter
- fogadóter, rendezvényter
- közkert, turisztikai zóna (szoborsétány, játszókert, pihenőterek)
- vendéglátás, turisztikai, kulturális funkcióbővítés
- a megújított Pollack M. tér Múzeumkerti kapcsolódó új köztéri funkciói

ÉPÍTETT TÖRTÉNETI ELEMÉK

- megtartandó, felújítandó kerítés, visszaállítandó kapuval
- megtartandó, felújítandó történelmi kerületi épületek (kerítészház, őrházak)
- kerítészház funkcióbővítő kiegészítése
- rekonstruálendő történelmi úthálózat
- rekonstruálendő kandeláber kőposztamentum

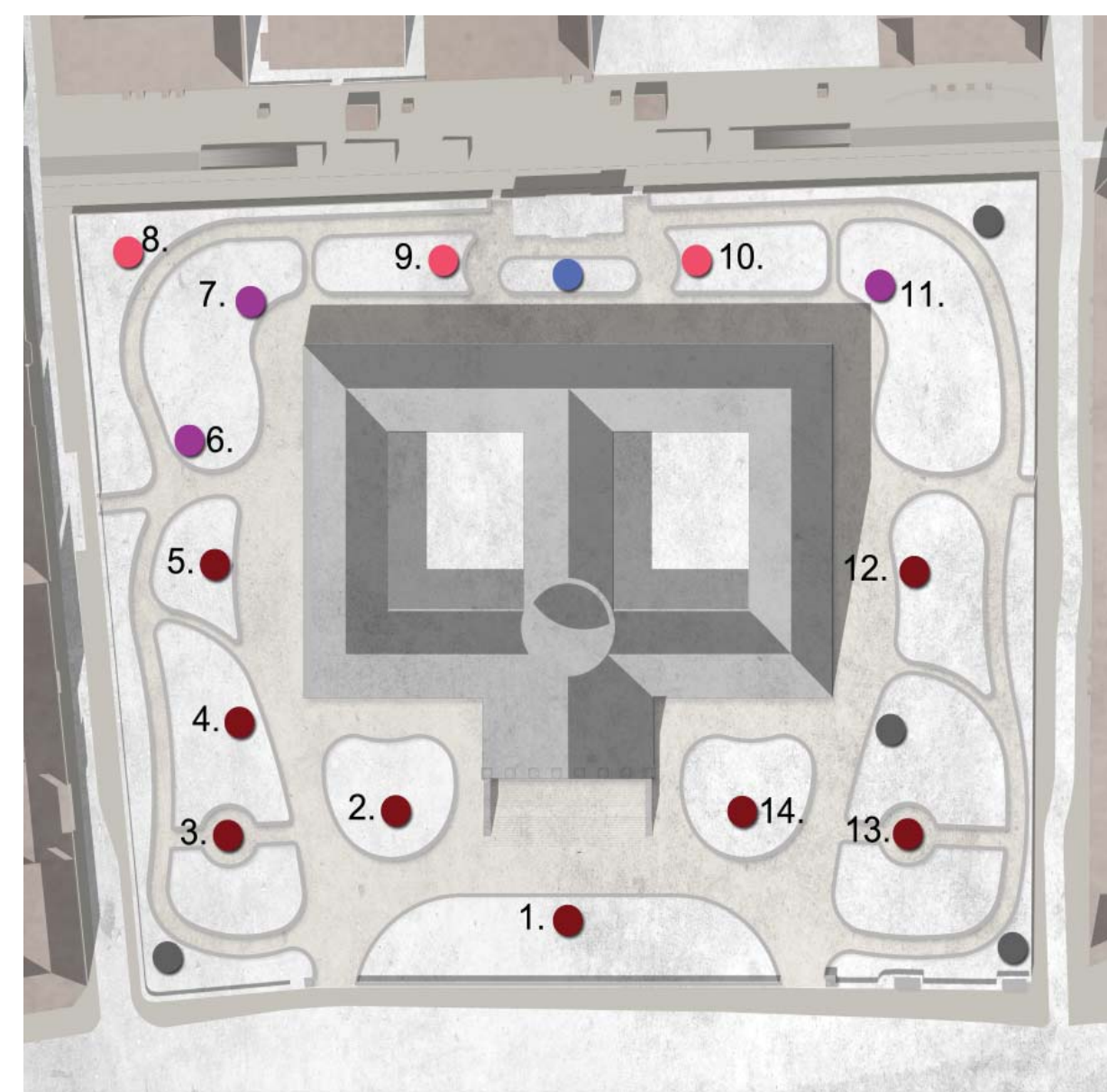
KÖZLEKEDÉS

- fő feltároló útvonal, fő látogatói irányok célforgalommal (szállítás, tűzoltó-útvonal), parkolás kizárása
- fő látogatói útvonal: csak gyalogosforgalom
- egyéb látogatói útvonal: csak gyalogosforgalom
- Pollack Mihály téri mélygarázs megközelítési/lehagyási irányja
- célforgalom a Pollack Mihály téren át
- térkapcsolat a Pollack Mihály tér felé
- bejárat gyalogosforgalom, célforgalom számára
- mozgássérült bejárat

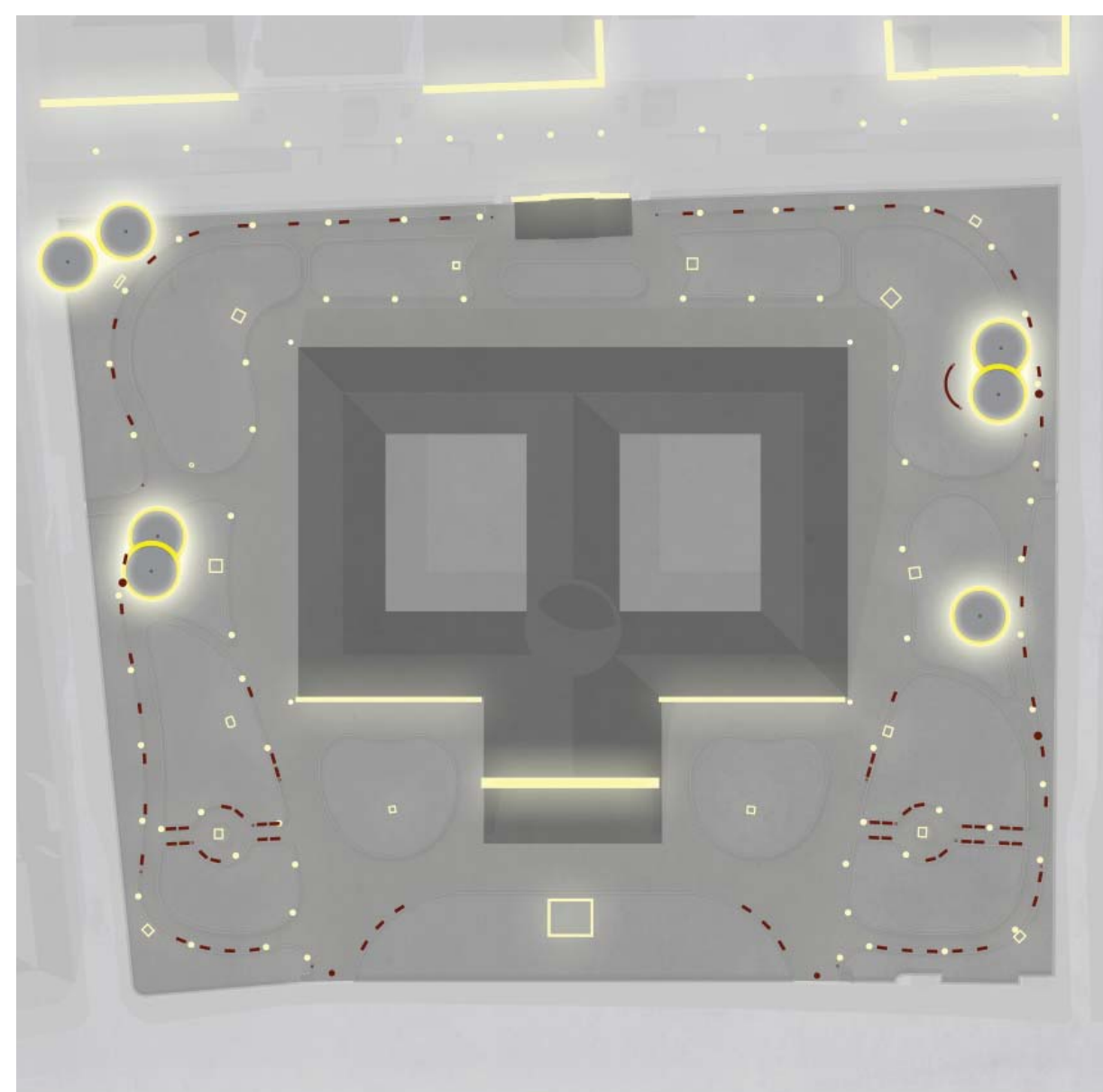
NÖVÉNYTELEPÍTÉS

- gyepfelület, tisztás
- a kertlet lehatároló, sűrű cserjesáv
- tisztásokat lehatároló, alacsony cserjefolt
- növénykezelet a Pollack Mihály téren
- kiemelkedő történelmi, dendrológiai értékű fa
- ültetendő fa
- felújítandó fasor a Múzeum körúton
- dézsás fa a Pollack Mihály téren

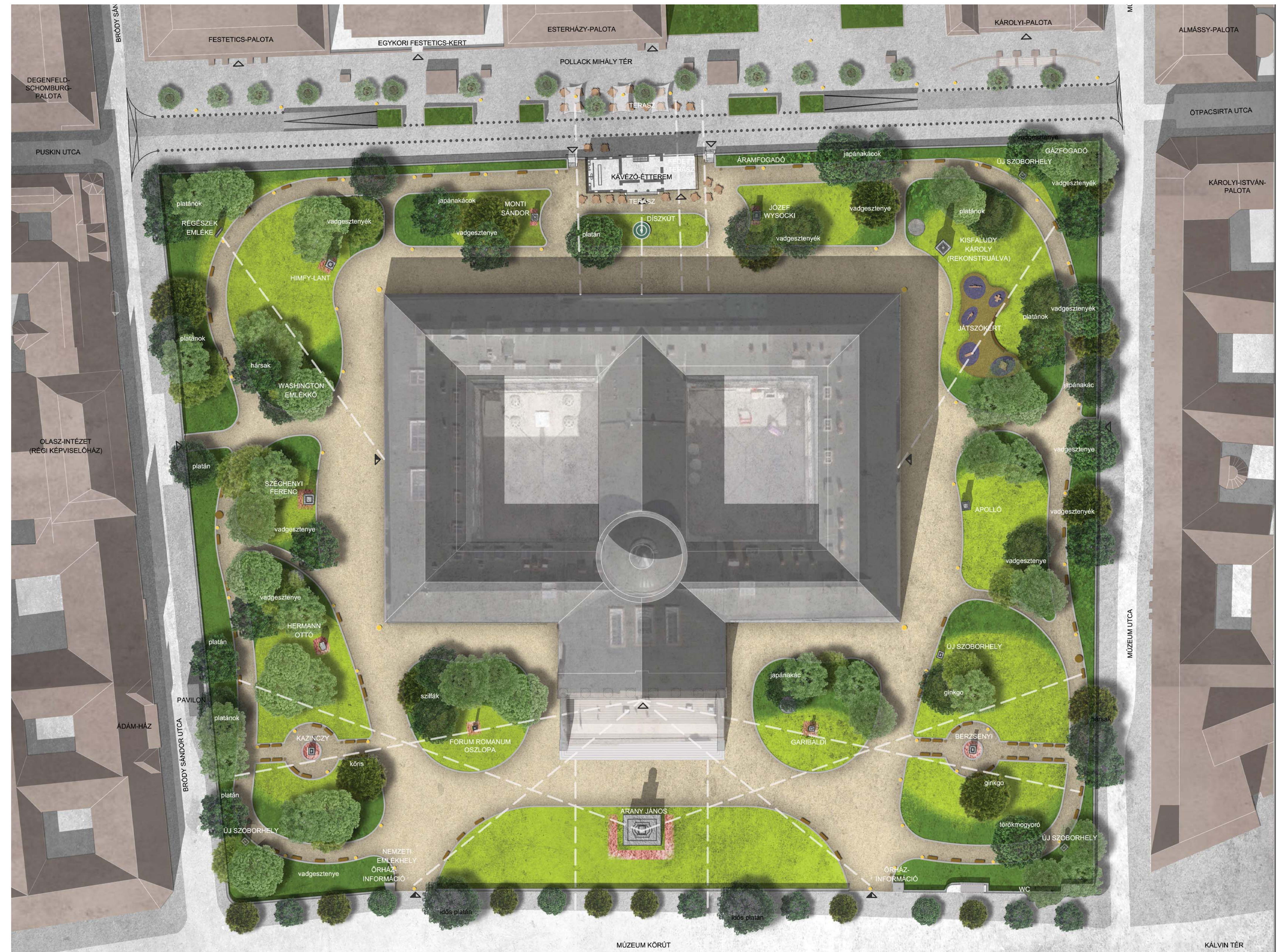
SZOBORSÉTÁNY

- helyükön megtartandó, felújítandó szobrok
- 1. Arany János szoborcsoport
- 2. Forum Romanum omló
- 3. Kazinczy Ferenc mellszobor
- 4. Herman Ottó emlékmű
- 5. Széchenyi Ferenc szobor
- 6. Belvederei Apolló szobor
- 7. Berzsenyi Dániel mellszobor
- 8. Garibaldi mellszobor
- áthelyezendő, felújítandó szobrok
- 8. Régészek emléke
- 9. Monti Sándor mellszobor
- 10. József Wyszocki mellszobor
- áthelyezendő, rekonstruálendő szobrok
- 6. Washington emlékmű
- 7. Himfy emlékmű (Kisfaludy Sándor)
- 11. Kisfaludy Károly emlékmű
- építendő díszkút
- javasolt további szoborhelyek

VILÁGÍTÁS ÉS UTCABÜTOROZÁS

- megvilágított homlokzat
- lámpatest
- megvilágított szobor/emlékmű
- megvilágított fa
- pad/ hulladékgyűjtő
- ivókút/forgalomterelő poller

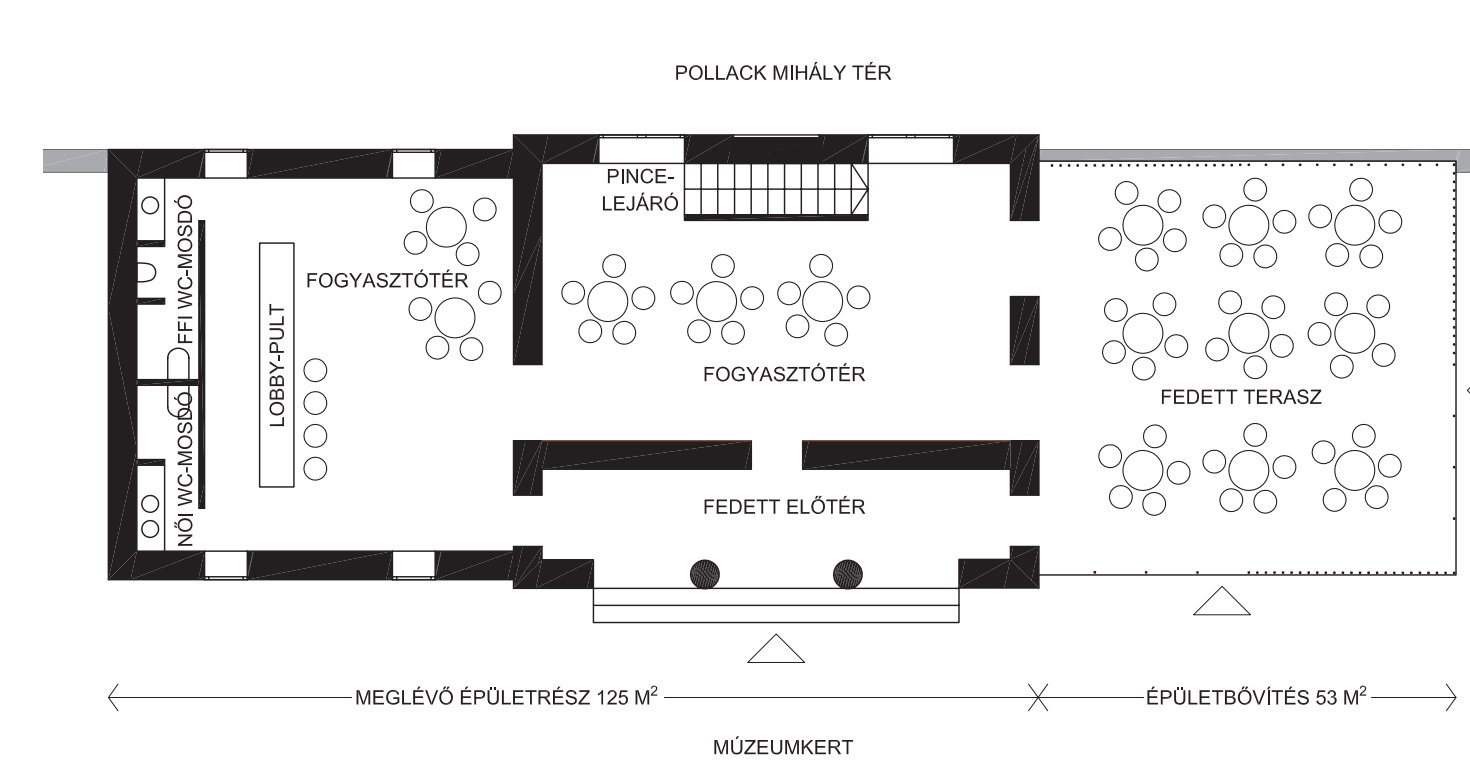

- pontoszerű hangsúlyok megteremtése (szobor elhelyezés és növénykiültetési hatások, díszkút, kapuzatok),
- épületek portikusainak előterében szimmetrikus alaprajzi elrendezés, az oldalkerteknél „laza” tájképi térkapcsolatok és útvonalrendszer,
- kerítés megtartása és indokolt rekonstrukciója,
- meglévő egyéb kerti értékek megtartása (főépület négy sarkán lévő kő posztamentumokon álló öntöttvas kandeláberek).

A pályázat legfontosabb funkcióbővítési javaslatai:

- angolkeri szoborsétány (kültéri történelmi múzeumi sétány, éjszakai látlat a szobrok díszvilágításával) gazdagítja a múzeumlátogatói élményt, iskolai, turisztikai vonzerővé válhat és egyéb rendezvények megtartását is segítheti, ill. ilyen alkalmak látogatói céljává is válhat (3. kép: Kisfaludy Károly II. világháborúban megsemmisült szobra, 1944),
- a kertészház átalakításával és bővítésével kávézó-éttermi terasz létesül (kulturális programok az épületben és a szabad terekben: Múzeumok éjszakája, szabadtéri performansok, felolvasóestek a kávézó-terazon, irodalmi, kultúrtörténelmi stb. előadások), az új fedett terasz bővítéssel együtt a kertészház földszinti bruttó alapterülete 178 m²,
- a Múzeum főhomlokzata előtti szabadtéri nagyvonalú gyepes pihenő-találkozóhely, pihenőhelyek sokszorozása a kertben,
- játszókert,
- Múzeumkert és Pollack Mihály tér funkcionális és vizuális összekötése, megnyitás a kerítés megtartásával, a kertészház bővítésével, teraszaival,
- a Múzeum körút felőli őrházak építészeti rekonstrukciójával együtt információs pontok létrehozása a kis épületekben: napelemmel működő interaktív múzeumi információk kiállításokról, programokról.

Kertészház funkcióbővítő átalakítása (Kávézó-étterem)

Alaprajzi vázlat

Látványterv a Pollack Mihály tér déli oldala felől

Látványterv a Pollack Mihály tér-északi oldala felől

Látványterv a Múzeumkert felől